

**Wojciech
Chmielewski**

Belweder gryzie w rękę

Wydawnictwo Iskry
Warszawa 2017

Książka opowiada o losach mieszkańców peryferyjnej dzielnicy wielkiego miasta. Rodziny, bezdzietni, dzieci i starcy, bezrobotni i emeryci żyją w domkach z ogródkami często pamiętającymi początki XX wieku. Mają swoje małe marzenia i plany, radości i smutki. W ich zwyczajne na pozór życie wkrada się zmiana. Wypadek, który ma miejsce na jednej z dzielnicowych ulic w pewien sposób dotyka wszystkich, powoduje, że ich losy toczą się już inaczej. Czy sprawił to Belweder, kudłaty kundel, mieszkaniec jednego z podwórzey? A może to w nich samych wykiełkowała myśl

o zmianie dotychczasowego życia i rzuceniu się w nieznaną? W świętość, grzech, pijaństwo, rozpustę, radość, kontemplację i śmierć? Po wielu latach widzimy tę społeczność oczami jednego z uczestników zdarzeń, który z odległej perspektywy pragnie dociec sensu minionych dni.

Opis ze strony wydawcy

To jest wnikliwy portret codzienności, która składa się z drobnych spraw: praca, grill, kawa z przyjaciółką, pożądanie. Poddane rutynie życie i narastającą frustrację przecinają czasem kataklizmy, jak wypadek dziecka, ale życie toczy się dalej. To nie jest portret w krzywym zwierciadle, taki jak „Pary” Johna Updike’a, który pokazywał gry małżeńskie amerykańskiej klasy średniej. Tutaj widzimy zwyczajnych ludzi, z którymi życie rozprawia się okrutnie. Bardzo dobra jest ta perspektywa, która wszystkich traktuje tak samo serio, dobrego księdza i zdradzającego męża, wszyscy są uwikłani w swoim życiu i jakoś nieszczęśliwi.

Justyna Sobolewska, „Polityka”

Opis

Centralnym zdarzeniem powieści jest pogryzienie dziewczynki przez psa o imieniu Belweder. Wokół niego ogniskują się poszczególne wątki i przecinające się ścieżki postaci. Na głównego bohatera wyrasta Grzegorz – ojciec pogryzionego dziecka, niespełniony literat i freelancer. To typ postaci (literata, artysty), który kilkakrotnie już pojawiał się w poprzednich utworach Chmielewskiego. Jest to niewątpliwie echo rozczarowań humanistów czasami, w których przyszło im żyć i obraz degradacji pozycji

literatury w naszej współczesności. Być może jednak – chodzi także o zdjęcie zastony złudzeń, w które bohaterów Chmielewskiego literatura wprowadzała, podtrzymując własne ucieczki od rzeczywistości, narcyzmy i neurozy. Dylematy życiowe Grzegorza są przecież trywialne. Nieszczęśliwy wypadek i narastające wokół niego przeświadczenia i urazy, stają się punktem zwrotnym w życiu podwarszawskiej rodziny. Tak naprawdę jednak przyspiesza on procesy, które jeszcze przedtem już nabrzmiewały i narastały.

Autor

Wojciech Chmielewski (ur. w 1969 w Warszawie), prozaik, eseista i krytyk literacki, absolwent historii i dziennikarstwa na Uniwersytecie Warszawskim. Zaczynał od publikacji opowiadań wydanych w zbiorach *Biały bokser* (2006) i *Brzytwa* (2008), *Najlepsza dentystka w Londynie* (2014). Opublikował też dwie powieści *Kawa u Doroty* (2010) i *Belweder gryzie w rękę* (2017). Krytycy od początku zwracali uwagę

na realizm jego prozy, wśród jej patronów widząc Marka Nowakowskiego. Chmielewski obiera za swoich bohaterów ludzi przeciętnych, często przegranych, nie mogących odnaleźć się w rzeczywistości po 1989 roku. Stara się poprzez ich zwyczajne życiorysy odpowiedzieć na najważniejsze pytania dotyczące człowieka, jego tożsamości i motywacji decydujących o życiowych wyborach.

Tematy do dyskusji

- Dzielnica, w której mieszkamy, czy miejsce, w którym żyjemy, jest kwestią naszego wyboru czy przypadku? Czy dzielnica nas w jakiś sposób określa? Gdzie rozgrywa się akcja powieści Chmielewskiego i jaki wpływ ma to na mieszkańców, co mówi o nich samych i ich aspiracjach?
- Jak postrzegamy swoich sąsiadów, w jakie interakcje wchodzimy na autobusowym przystanku, na zakupach, na osiedlu, w parafii? Czy codzienność, której doświadczamy, przypomina tę opisaną przez Wojciecha Chmielewskiego?
- Portrety kobiet w powieści. W jaki sposób autor opisuje, przedstawia kobiety? Czy udaje się mu oddać ich psychologiczne motywacje?
- Rola przypadku w naszym życiu. Jakie istotne przypadki miały wpływ na nasze życie? Czy był to wpływ faktyczny, czy to my nadaliśmy im później znaczenie? Jaką rolę gra dla bohaterów powieści Chmielewskiego przypadek?
- Niespełnienia bohaterów. Jaki jest ich świat rzeczywisty, świat ich faktycznych możliwości, a jaki świat ich niespełnionych aspiracji? W jakim stopniu bohaterowie odpowiadają za swoje frustracje, czy potrafią czerpać radość z życia codziennego?

Warto przeczytać

Inne książki, które można polecić w kontekście omawiania powieści Chmielewskiego to któryś z tomów opowiadań Marka Nowakowskiego (np. *Księżę nocy*, *Opowiadania uliczne* etc.) lub zbiór opowiadań Alice Munro (np. *Dziewczęta i kobiety*).

Poleca

Artur Nowaczewski – poeta i krytyk literacki; doktor nauk humanistycznych w zakresie literaturoznawstwa. Adiunkt na Uniwersytecie Gdańskim. W 2009 otrzymał Nagrodę Fundacji ks. Janusza St. Pasierba. Stał współpracownikiem czasopisma „Topos”.

